

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Maja Marker

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.)

Social- og Integrationsministeriet har ved mail fra den 9. januar 2013 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.). Høringsvaret skal være Social- og Integrationsministeriet i hænde senest onsdag den 30. januar 2013 kl. 12.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle supplerende bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet. Det vurderes, at flere forslag kan virke udgiftsdrivende og på flere punkter begrænser kommunernes råderum og styringsmuligheder.

KL har følgende generelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Beskyttelse af børn mod overgreb m.v.), herefter kaldet Beskyttelsespakken:

KL hilser overordnet set Beskyttelsespakken velkommen. Det er positivt, at der med forslaget er fokus på at sikre, at der reageres hurtigt og korrekt, når der opstår mistanke om overgreb eller omsorgssvigt af børn. KL finder det særligt positivt, at der etableres fælleskommunale Børnehuse rundt om i landet, hvor børnene og de unge kan få den nødvendige hjælp, hvis de har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Det er ligeledes positivt, at der indføres en udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles nødvendige personfølsomme oplysninger i sager om overgreb eller mistanke herom. Endelig finder KL det positivt, at forslaget ligesom Barnets Reform ser mere på barnets rettigheder end på forældrenes.

Den 28. januar 2013

Sags ID: 1589817
Dok.ID: 1589817

JBS@kl.dk
Direkte 3370 3276
Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Telefon 3370 3276

www.kl.dk
Side 1/8

Med Beskyttelsespakken er der fokus på fire centrale indsatsområder:

1. Børn skal høres og beskyttes ved mistanke om overgreb
2. Vurdering af alle underretninger samt styrket opfølgning
3. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt
4. Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Udover de fire nævnte indsatsområder indeholder forslaget forslag om henholdsvis understøttelse af adoption uden samtykke og underretningspligt mellem Danmark og Færøerne.

Ad 1: Børn skal høres og beskyttes ved mistanke om overgreb

I forhold til at sikre, at børn og unge altid høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb, er fokus i Beskyttelsespakken særligt på børnesamtalen og på beskyttelse af barnet eller den unge i forbindelse med samvær.

Beskyttelse af barnet eller den unge ved samvær

KL vil gerne kvittere for, at det i lovgivningen præciseres, at der altid i samværssager skal være fokus på barnets eller den unges tarv.

KL vil dog opfordre til, at der i lovgivningen også skabes en hjemmel til, at børn og –ungeudvalget kan træffe afgørelse om overvåget samvær, i de tilfælde hvor mistanken om overgreb, er knyttet til en person, der færdes i hjemmet. I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at børn og ungeudvalget kan træffe afgørelse om overvåget samvær i en sådan situation. Men som bestemmelsen er foreslået udformet i forslaget, kan børn og –ungeudvalget kun træffe afgørelse om overvåget samvær, hvis der er viden eller mistanke om, at den person, der ønsker samvær med barnet eller den unge, har begået overgreb mod et barn eller en ung. Der gøres opmærksom på, at den person, der ønsker samvær med barnet eller den unge, ikke nødvendigvis er sammenfaldende med den person der færdes i hjemmet.

Ad 2: Vurdering af alle underretninger samt styrket opfølgning

Beskyttelsespakken indeholder en række nye tiltag, der både styrker kommunernes håndtering af indkomne underretninger og underretterens mulighed for at få en tilbagemelding om sagens videre forløb.

Krav om rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger og central registrering

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at organisere behandlingen af indkomne underretninger på en måde, som sikrer, at kommunen følger rettidigt og systematisk op på alle indkomne underretninger. Endvidere forpligtes kommunalbestyrelsen til at foretage en central registrering af alle underretninger, således at der skabes et overblik

over antallet af underretninger, hvor hurtigt de behandles osv. I den forbindelse vil kommunalbestyrelsen også ifølge en kommende bekendtgørelse blive forpligtet til at indberette nøgledata på cpr. niveau om modtagne underretninger til en central database, som Ankestyrelsen sandsynligvis bliver ansvarlig for.

KL kan overordnet set støtte intentionerne i forslaget. Dog mener KL ikke at flere nye regler om dels håndtering af underretninger dels indberetning af en lang række underretningsdata nødvendigvis vil få den tilsigtede virkning. Viden om hvor mange underretninger en kommune modtager, eller hvor mange underretninger der er modtaget på landsplan, har ikke nogen betydning i forhold til, hvorledes der rent faktisk tages hånd om børn og unge med særlige behov. Det vigtigste må være at sikre sig, at der bliver handlet på de indkomne underretninger, og at de børn og unge, der har behov for særlig støtte, også får den støtte, de har behov for. Den statistiske øvelse som lovgiver ønsker sig, må efter KL's opfattelse betragtes som en overordnet kontrol af kommunerne. KL mener, at det er væsentligt at passe på, at tiden der anvendes på de mange proceskrav, der konstant ruller ind over børneområdet, ikke går fra børnene og de unge.

KL vil gerne i dialog, når bekendtgørelsen om kommunernes indberetning af antal underretninger skal udarbejdes, og når det nærmere skal præciseres, hvad kommunerne helt konkret skal indberette til underretningsstatistikken.

Vurdering af underretningen inden for 24 timer

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til, indenfor 24 timer fra underretningens modtagelse, at vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare.

KL anerkender vigtigheden af, at der reageres hurtigt på indkomne underretninger. KL er enig i, at reaktionstiden i nogle sager har været for lang. Kommunerne er allerede godt i gang med at løfte indsatsen, så der tages hånd om børnene og de unge med det samme. Dog ser KL kravet om at alle underretninger skal vurderes, inden der er gået 24 timer, som et proceskrav, der på alle måder er med til at stresser området yderligere. En ting er de mange lovmæssige krav, der skal være i orden, før der træffes afgørelse, en anden at kravene nu også er på tid. Lovgiver ville komme igennem med sit budskab ved blot at understrege overfor kommunerne, at modtagne underretninger skal håndteres med det samme.

Hvis lovgiver fastholder kravet "indenfor 24 timer", vil KL anbefale, at det klart og tydeligt kommer til at fremgå af lovgivningen fra hvilket tidspunkt de 24 timer gælder. Også i de tilfælde, hvor underretningen modtages i kommunens postkasse efter arbejdstids ophør fx i weekenden, i ferier osv.

En 24-timers regel for vurdering af modtagne underretninger viser blot, at der er stor mistillid til, om kommunerne gør deres arbejde godt nok. KL forudsætter, at lovgivers intention med forslaget må være at sikre, at der tages hånd om barnet eller den unge. KL er af den opfattelse, at reglen alene er en ekstra procesregel, der skaber mere bureaukrati og ikke bidrager til sikring af iværksættelse af relevante tiltag.

Krav om inddragelse af ny sagsbehandler ved genvurdering af sagen

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at genvurdere en allerede i gangværende sag, hvis der modtages en ny underretning. Samtidig forpligtes kommunalbestyrelsen til at medinddrage en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af den konkrete sag, i genvurderingen.

KL kan overordnet set støtte intentionerne i forslaget. Dog mener KL, at lovgiver går for tæt på den kommunale organisering. Det bør ikke være lovgivningen, der dikterer hvorledes kommunerne skal organisere sig. Lovgiver bør således ikke i lovgivningen diktere, at kommunalbestyrelsen skal medinddrage en sagsbehandler, der ikke tidligere har deltaget i behandlingen af en sag, til at deltage i en eventuel genvurdering af sagen. Det bør ene og alene være op til den enkelte kommunalbestyrelse, hvorledes man mest hensigtsmæssigt kan genvurdere en sag til gavn for barnet eller den unge. Arbejdsgangen bør derfor ikke fastlægges af lovgiver.

Endnu en gang må KL konstatere, at en lovregel ene og alene bliver skabt fordi lovgiver ønsker at kontrollere kommunernes arbejde. Hvis der skal lovgives om bestemte måder at organisere sig på i kommunerne, bør der som minimum være foretaget en undersøgelse af, at en måde at gøre tingene på er bedre end en anden.

Det er nødvendigt, at kommunerne selv tilrettelægger, hvorledes de mest hensigtsmæssigt vil organisere sig. Lovregler, der beskriver, hvorledes kommunerne skal organisere sig, vil i det lange løb forhindre, at tingene kan gøres på nye og bedre måder.

Herudover er det væsentligt at passe på, at tiden der anvendes på de mange proceskrav, der konstant ruller ind over børneområdet, ikke går fra børnene og de unge.

KL vil meget opfordre til, at lovgiver lader det være op til kommunerne at vurdere, hvordan, hvor og med hvem en genvurdering af en sag skal ske.

Ad 3: Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt

Beskyttelsespakken indeholder en række nye tiltag, der dels skal sikre, at mistrivsel og overgreb opdages tidligt, dels at overgreb eller mistanke herom håndteres på den bedst mulige måde til gavn for barnet eller den unge.

Beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at udarbejde et beredskab, der indeholder klare procedurer for, hvordan der internt i kommunen skal arbejdes, samarbejdes og handles i tilfælde af viden eller mistanke om overgreb mod børn og unge. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

KL anerkender, at der er brug for beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb. De fleste kommuner har allerede i dag udarbejdet beredskaber for forebyggelse og håndtering af overgrebssager for børn. Det er væsentligt, at alle omkring børnene og de unge er klædt ordentligt på. Både i forhold til at aflæse børnenes signaler men også i forhold til at vide, hvorledes de skal handle, når barnet eller den unge har en bekymrende adfærd.

KL ser det også som positivt, at alle landets kommuner kan få gratis og løbende konsulentbistand til beredskabsarbejdet fra SISO, Det nationale videnscenter for Sociale Indsatser ved Vold og seksuelle Overgreb mod børn.

KL undrer sig dog over, at det er nødvendigt for lovgiver, at stille forslag om, hvor mange gange om året kommunalbestyrelsen skal revidere sit beredskab. KL mener det må være op til den enkelte kommunalbestyrelse at vurdere, hvornår det er nødvendigt at revidere beredskabet.

Etablering og brug af Børnehuse

Med forslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til at benytte Børnehuse til undersøgelse af børn og unge, der har været udsat for overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Endvidere forpligtes kommunalbestyrelserne i regionen til efter aftale at oprette et Børnehus i hver region til undersøgelse af et barns eller en ungs forhold, når barnet eller den unge har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

Det er vigtigt for KL at understrege, at etableringen af Børnehusene lever op til intentionerne om, at alle undersøgelser og udredninger fortaget af socialforvaltning, politi og sundhedsvæsen, i forbindelse med overgreb eller mistanke herom, skal foregå i Børnehuset. Hovedargumentet for at etablere et Børnehus, som de er etableret i Norge og Sverige, er, KL bekendt, at samle alle myndigheders undersøgelser, udredninger og behandlinger fysisk det samme sted, så barnet og den unge ikke skal flere steder hen.

KL vil samtidig opfordre til helt konkret at få klarlagt i bemærkningerne til forslaget, hvad, hvor og hvordan der samarbejdes i og omkring Børnehuset. Der bør ikke være forhold, der kan misforstås. KL kan forstå, at fx politiet allerede har fortolket sig frem til, at afhøring af børn og unge over 12 år, hvor der ikke er behov for videoafhøring, skal foregå i politiets egne lokaler. Den beslutning vurderes ikke at være i overensstemmelse med intentionerne i lovforslaget.

KL vil også opfordre til, at det i bemærkningerne kommer til at fremgå klart og tydeligt, om det forventes, at Børnehuset skal have et akutberedskab, der skal tage sig af sager om overgreb eller mistanke herom i weekender, helligdage, nætter osv.

Og endelig vil KL anbefale, at der skabes en klar hjemmel for kommunerne til at tage ud i familiens bolig og tage barnet eller den unge med til Børnehuset, i de tilfælde hvor forældrene ikke ønsker at give samtykke.

Ad 4: Fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats

Beskyttelsespakken indeholder initiativer, der hjemler mulighed for, mellem myndigheder, at udveksle nødvendige, personfølsomme oplysninger, når der er bekymring for, at et konkret barn eller en ung har været udsat for overgreb.

Udveksling af oplysninger om barnets eller den unges private forhold

Med forslaget får politi og myndigheder en hjemmel til at udveksle personfølsomme oplysninger, hvis oplysningen må anses for nødvendig for at forebygge overgreb mod et barn eller en ung.

KL ser det som positivt, at der nu bliver en udtrykkelig lovhjemmel til, at der kan udveksles nødvendige, personfølsomme oplysninger mellem kommunale myndigheder og politi omkring bekymring for konkrete børn. Det er helt nødvendigt, hvis der skal skabes en tidlig indsats.

Udveksling af oplysninger i sager hvor Børnehuset benyttes

Med forslaget gives der mulighed for, at myndigheder, der inddrages under behandlingen af en sag, hvor et Børnehuset benyttes, kan udveksle oplysninger om barnet eller den unge i den konkrete sag.

KL er positiv over for forslaget. Dog vil KL bemærke, at ordningen om udveksling af oplysninger ikke må give licens til at forsinke inddragelsen af forældrene. Forældrene skal fortsat delagtiggøres i en bekymring blandt andet for at sikre en god og fremadrettet dialog.

Øvrige bemærkninger til Beskyttelsespakkenes forslag

Begrebet "Overgreb" = seksuelle og voldelige overgreb

I lovforslaget lægges der op til, at begrebet "overgreb" i både lovtekst og lovbemærkninger dækker over både seksuelle og voldelige overgreb.

KL finder det forvirrende, at begrebet "overgreb" både dækker seksuelle og voldelige overgreb. Hvis lovgiver ønsker, at begrebet "overgreb" skal dække begge dele, bør det fremgå mere tydeligt, at vold og overgreb dækker over det samme, og at de samlet set benævnes som overgreb i lovteksten. Ellers foranlediges læseren til at tro, at overgreb primært handler om seksuelle overgreb, hvilket også er denne forståelsesramme straffeloven lægger op til. Straffeloven indeholder således en række bestemmelser om forbrydelser mod kønsædeligheden, der vedrører incest eller andre seksuelle overgreb begået mod mindreårige. Tilsvarende indeholder straffeloven bestemmelser om vold.

KL vil foreslå, at der skabes overensstemmelse mellem straffelovens termer om overgreb og vold og servicelovens formuleringer om samme.

Hvis lovgiver alligevel ønsker at fastholde, at begrebet "overgreb" dækker over både seksuelle og voldelige overgreb bør alle bestemmelser i serviceloven bringes i overensstemmelse hermed. Således vil KL henvise til fx servicelovens § 58, stk. 1, nr. 2, hvor både vold eller andre alvorlige overgreb er nævnt. Tilsvarende bør det overvejes om bestemmelserne i serviceloven, der vedrører voldskriminalitet, i stedet bør benævnes "overgrebskriminalitet".

Faglig støtte til plejefamilier, der skal adoptere et barn eller en ung

Med bestemmelsen foreslås det, at plejefamilier, der har et barn eller en ung anbragt med henblik på adoption, får ret til faglig støtte målrettet situationen før adoptionen.

KL er enig i intentionerne i forslaget. Dog fremgår det af bemærkningerne til forslaget, at kommunalbestyrelsen bør kontakte Ankestyrelsens Familieretsafdeling, som blandt andet udbyder adoptionsforberedende kurser til kommende adoptanter med henblik på at lade Familieretsafdelingens undervisere forestå den faglige støtte til plejefamilien.

Det mener KL ikke er den bedste løsning. KL mener derimod at denne kompetence fuldt og helt bør ligge i kommunerne. Det er kommunerne der har den grundlæggende viden om pleje, barnets belastningsfaktorer og forældreskab. Således er dette fokus en stor del af hele grundkurset i at være plejefamilie. Tilsvarende, er det også det, der arbejdes med, når

plejefamilien modtager vejledning, rådgivning, supervision og efteruddannelse. Det er vigtigt at anerkende, at det er to helt forskellige situationer en plejefamilie og en adoptionsfamilie stilles overfor i forbindelse med modtagelse af barnet.

Med venlig hilsen

Tina Wahl